

“DE KRACHT VAN DE SAMENLEVING”

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2022-2026

HARLINGEN

CDA Harlingen

cda_harlingen

@harlingen_cda

info@harlingen.cda.nl

cda.nl/fryslan/harlingen

INHOUD

Voorwoord	4
1. Onze gemeente/bestuur	6
1a. Dienstverlening	8
2. Veiligheid	10
3. Verkeer en mobiliteit	12
4. Economie, recreatie en toerisme	15
5. Onderwijs	17
6. Sport en spel	19
6a. Cultuur	21
7. Onze dorpen	24
8. Sociaal domein	26
8a. Jeugd(zorg)	26
8b. Maatschappelijke ondersteuning	28
8c. Statushouders/integratie	29
8d. Werk, re-integratie en participatie	30
8e. Toegankelijkheid	31
8f. Minima/armoede	32
9. Volksgezondheid en milieu	34
10. Volkshuisvesting	37
10a. Openbare ruimte	41
11. Financiën	44
Nawoord	45

VERKIEZINGSPROGRAMMA

“DE KRACHT VAN DE SAMENLEVING”

2022-2026

Voorwoord

Voor je ligt het verkiezingsprogramma “**De kracht van de samenleving**” van het CDA Harlingen. Het programma is samengesteld door de programmacommissie met vertegenwoordigers van het bestuur en de huidige CDA-fractie. Voorafgaand is een inventarisatie gedaan onder de inwoners, ondernemers en verenigingen en is hen gevraagd wat zij belangrijk vinden. Deze inbreng hebben wij verwerkt in ons programma.

Families zijn het fundament van onze samenleving, de plaats waar mensen voor elkaar zorgen en verantwoordelijkheid nemen. Bijna iedereen groeit op in een gezin en binnen een familie. De familie speelt een grote rol bij het overdragen van de normen en waarden van onze cultuur. In familieverband is de onderlinge verbondenheid heel vanzelfsprekend. Kinderen, ouders, grootouders en overgrootouders zorgen voor elkaar en staan elkaar bij als dat nodig is. Die solidariteit tussen generaties is voor de samenleving van groot belang. Dat geldt ook voor de opvoeding van kinderen tot zelfbewuste burgers van onze samenleving. Dat gebeurt als eerste thuis binnen het gezin en in de bredere familie en in de tweede plaats op school.

Mensen worden geboren. Achter dat simpele gegeven schuilt een wereld van betekenis. Het leven overkomt ons: we zijn opgenomen in een lange lijn van generaties en (als het goed is) liefdevol welkom geheten in een familie. Een pasgeborene is een mens: een kwetsbaar, afhankelijk wezen. Én een wezen met potentie, met een belofte. Ouders dragen de verantwoordelijkheid voor nieuw leven, zoals hun ouders voor hen hebben gedaan. Het is zoals het leven is: niemand is een eiland. Mensen zijn afhankelijk van elkaar, wij horen bij elkaar. Families kennen tegenwoordig vele variaties in vorm, maar het is en blijft van wezenlijk belang dat mensen een plek hebben waar ze liefde en geborgenheid ervaren en voor elkaar opkomen. Wederzijdse zorgzaamheid is de basis voor goed samenleven en persoonlijke bloei. In een familie leer je ruziemaken, vergeven, zorg ontvangen en zorg geven. Ruimte maken voor families is daarom ruimte maken voor het leven zelf. Goede politiek vertrekt vanuit die gedachte.

Het CDA Harlingen is een Christendemocratische brede volkspartij die midden in de samenleving staat. Lokaal verankerd in steden en dorpen. Geworteld in alle lagen van de bevolking. Iedereen hoort er bij en doet er toe. Wij willen er zijn voor iedereen: Het gezin, de familie, alleenstaanden, bedrijfsleven, werknemers, jong en oud. Niemand sluiten wij uit.

Dat is het mens- en maatschappijbeeld van het CDA, in het vertrouwen dat mensen samen veel tot stand kunnen brengen en naar elkaar om willen zien. Het CDA staat voor een sterke samenleving, waar iedereen zich thuis en gerespecteerd voelt. Centraal in deze denk- en handelwijze staat de C van christelijke waarden en tradities. Dat betekent niet dat mensen van andere geloofsrichtingen of niet-gelovigen niet welkom zijn, integendeel, velen die zich geen Christen noemen voelen zich sinds jaar en dag prima thuis bij het CDA. Dat komt omdat mensen de waarden waar de C voor staat belangrijk vinden, waarden die door de geschiedenis diep verankerd zijn in de westerse cultuur en ook in onze gemeente. De 'A' in het CDA verwijst naar het appèl wat wij doen op mensen die de verantwoordelijkheid kunnen dragen voor de samenleving. Het CDA ziet de kracht in de gemeenschap voor het vrijwilligerswerk en het verenigingsleven. Wij hebben het vertrouwen dat mensen samen veel tot stand kunnen brengen en naar elkaar om willen (blijven) zien. Met elkaar bouwen aan de samenleving en aan een betere toekomst. Ieder met de eigen talenten en inzet. Op 16 maart 2022 kies je weer een nieuwe gemeenteraad, die jou voor vier jaar mag vertegenwoordigen en waarin jij je in de ambities, wensen en ideeën kunt herkennen. We hebben geen behoefte aan politici die tweedeling proberen te zaaien, maar geen oplossingen bieden.

In het verkiezingsprogramma **“De kracht van de samenleving”** laten we met trots zien waar het CDA Harlingen zich in Harlingen, Midlum en Wijnaldum voor wil inzetten. Als u deze trots met ons deelt, is het onze missie om veel van onze programmapunten in een nieuwe coalitie waar te maken.

1. ONZE GEMEENTE/BESTUUR

De samenleving staat voor ons centraal. De gemeentelijke overheid is dienstbaar aan de samenleving, is er voor inwoners en ondernemers en is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare gemeente stelt duidelijke grenzen, geeft mensen zekerheid en is er ook om onrecht te bestrijden; ze moet rechtvaardig zijn. De gemeente moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn, hiernaast hoort de gemeentelijke organisatie duidelijk, transparant en slagvaardig te zijn. Inwoners en ondernemers behoren actieve medewerking en goede, tijdige en begrijpelijke informatie te krijgen. De integraliteit is de basis bij beleid en uitdagingen, waarnaast inwoners en ondernemers echt kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen in het gehele proces. Hierbij is ook belangrijk om inwoners en ondernemers regelmatig een terugkoppeling te geven. Om bepaalde zaken gerealiseerd te krijgen, moet er goed worden onderhandeld met hogere overheden. We hebben korte lijnen met de provinciale en landelijke CDA-fractie, waardoor we zaken snel kunnen aankaarten, aanpakken en doorpakken.

Voor ons begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen dat ze doen wat ze, wat mogelijk is, kunnen doen. De inwoner geeft de overheid de ruimte om te doen wat ze moet doen. Vertrouwen staat centraal. We willen geen harde cultuur van controleren en afrekenen.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Het CDA is voor het uitdaagrecht (right to challenge). Met dit 'recht om uit te dagen' krijgen inwoners het recht om bij de gemeente een alternatief voorstel in te dienen voor een bepaalde dienst, voorziening of plan van de gemeente. De samenleving verandert: mensen willen steeds meer directe invloed. Als CDA staan wij daar open voor. Daar waar dat kan en wenselijk is kunnen wijken, dorpen en andere maatschappelijke organisaties taken overnemen van de gemeente.

In de planningsfasen wil het CDA dat er overleg plaatsvindt met omwonenden en er gelegenheid is om mee te denken. Dit willen wij om goede ideeën te verzamelen en bezwaarprocedures, zo mogelijk te voorkomen.

Het CDA wil burgerinitiatieven stimuleren en steunen, waarbij het proces van onderaf tot stand komt. We betrekken de initiatiefnemers actief bij het proces. Wij willen de denkkraft, daadkracht en betrokkenheid van inwoners maximaal benutten. Daarbij streven wij er ook naar om inwoners, die zich minder laten horen, te bereiken.

Bij burgerparticipatie is verwachtingsmanagement essentieel voor het slagen ervan. De gemeente dient daarbij transparant, duidelijk en eerlijk te zijn over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project zal vooraf duidelijk zijn hoe inwoners betrokken (kunnen) worden. Hierin zal duidelijk zijn op welke terreinen participatie kan plaatsvinden, hoever

de gemeente wil gaan met nieuwe invullingen van de lokale democratie, hoeveel ruimte inwoners daarbij krijgen en wat die ruimte inhoudt.

De gemeente dient in zijn communicatie open en duidelijk te communiceren zonder gebruik te maken van ingewikkelde termen en vaktaal naar zijn inwoners. Ketenpartners werken in dezelfde lijn wanneer zij communiceren met onze inwoners. Daarbij geeft de gemeente hulp aan mensen die het lezen en schrijven niet (meer) machtig zijn.

Het CDA wil graag meewerken aan de opzet/organisatie van een cursus 'Lokale Politiek'. Het is belangrijk dat burgers de gelegenheid krijgen kennis te nemen van het reilen en zeilen in de gemeente(raad). Het CDA vindt de functie van een rekenkamer in de gemeente belangrijk voor projecten met grote belangen voor de inwoners en/of risico's. Een rekenkamer zal in staat zijn om te kunnen bepalen of het gemeenschapsgeld zorgvuldig en doelmatig is uitgegeven.

Harlingen heeft gekozen voor zelfstandigheid en zal als kleine, zelfstandige gemeente op een aantal gebiedsvelden moeten samenwerken. We kijken goed naar de ambitie, de kerntaken en houden oog voor het ambtelijk personeel. Het belangrijkste is om de komende jaren zowel financieel als bestuurlijk een sterke koers te varen. De maatschappelijke opgave staat voorop, samen met de dienstverlening aan inwoners. Het gemeentebestuur analyseert regelmatig of de bestuurskracht voldoende is geborgd.

Als kleine gemeente zal er meer expertise worden ingehuurd dan bij grotere gemeentes. Voor grotere projecten zal de gemeente projectleiders nodig hebben en zal er scherp gelet dienen te worden op de onderzoekskosten.

Onze gemeente heeft deelnemingen in een aantal gemeenschappelijke regelingen. In deze samenwerkingsverbanden tussen gemeenten is meer overleg nodig tussen de raadsleden van de deelnemende gemeenten over beleid en koers.

Om meer grip te krijgen op het beleid van de gemeenschappelijke regelingen, wil het CDA het democratisch toezicht hierop verbeteren. Portefeuillehouders die in een algemeen bestuur deelnemen vertegenwoordigen uitdrukkelijk de wensen en ideeën van de gemeenteraad.

Intensieve vorm van samenwerking is nodig met onze buurgemeenten. Landelijke ontwikkelingen zorgen ervoor, dat gemeenten op steeds meer onderwerpen met elkaar moeten samenwerken, wel staat bestuurlijke zelfstandigheid voorop.

Het CDA wil dat de gemeente als werkgever als een inclusieve organisatie werkt. Dit betekent dat de eigen medewerkers zich verbonden voelen aan de organisatie. De gemeentelijke organisatie heeft gekwalificeerde ambtenaren in dienst die zich voortdurend kunnen aanpassen aan nieuwe situaties, met veranderende taken, wanneer er bijvoorbeeld vanuit het rijk taken worden gedecentraliseerd.

Nieuw personeel heeft een proactieve instelling dat helpt om zich te blijven ontwikkelen en snel aan te passen aan nieuwe werkwijzen. De gemeente werft, behoudt en ontwikkelt continue jonge medewerkers en zorgt voor een interne opleiding. Door vergrijzing is het ontwikkelen van medewerkers en overdragen van kennis enorm belangrijk. Sollicitanten met diverse (migratie)achtergronden of mensen met een mogelijke arbeidsbeperking zullen zich uitgenodigd voelen om te reageren op de vacature.

Het nieuwe stadskantoor wordt een Huis van Harlingen, van en voor alle Harlingen, Midlumers en Wijnaldumers. De inwoners kunnen in het Huis van Harlingen niet alleen terecht met vragen; ze kunnen er ook samenkomen. Dit zorgt voor de verbetering van de dienstverlening, tolerantie en begrip voor beleid. Het nieuwe stadskantoor krijgt een open en gastvrije uitstraling.

De gemeente is open en transparant over de nevenactiviteiten van de burgemeester, de wethouders en ook van de raadsleden. Raadsleden die persoonlijk betrokken zijn bij een bepaald onderwerp, houden zich afzijdig van het debat en de stemming.

Het CDA wil een coalitieakkoord, waarbij er deels ruimte blijft voor invulling van nieuw beleid door de gemeenteraad halverwege de bestuursperiode.

Het CDA blijft de komende bestuursperiode zichtbaar en altijd benaderbaar voor alle inwoners!

1a. DIENSTVERLENING

Het CDA wil dat dienstverlening dichtbij de inwoners en ondernemers wordt aangeboden én waar mogelijk digitaal, tenzij de situatie om maatwerk vraagt. De dienstverlening en informatievoorziening van de gemeente dient snel, gemakkelijk en vooral ook toegankelijk te zijn. Digitale informatie van de gemeente zal gemakkelijk vindbaar zijn, ook voor mensen met een beperking. De gemeentelijke website voldoet aan het waarmerk drempelvrij. De plaatselijke overheid is bovenal dienstbaar aan inwoners, bedrijven en organisaties.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

ICT-coördinatie: bestaande processen moderniseren, zodat dit niet het 'digitaliseren van oude werkwijzen' is, daadwerkelijk het optimaal profiteren van de mogelijkheden van digitalisering.

Alle correspondentie die met de gemeente wordt gevoerd, wordt bevestigd d.m.v. en ontvangstbevestiging. Via een track en trace-code kunnen inwoners/ondernemers zien waar hun vraag of verzoek ligt.

Het CDA wil een goed toegankelijk, fysiek gemeenteloket (burgerzaken) waar mensen met hun problemen naar toe kunnen en dat hen de weg wijst in het woud van regels. Openingstijden en bereikbaarheid zijn gericht op de vraag van de inwoners. Hierbij hoort onder andere het behouden van de avondopenstelling van Burgerzaken.

Uiteraard hoort iedereen zich te houden aan wetten en regels. Toch vindt het CDA dat dienstbaarheid aan de mens bij het opstellen van gemeentelijke regels centraal moet staan. De gemeente Harlingen wil de regel-druk verminderen. Op naar duidelijk uitlegbare regels, simpel toepasbare regels en indien nodig: ambtelijke hulp bij de toepassing.

Als er sprake is van verschillen van inzicht tussen gemeente en inwoners/ondernemers, hoeft niet direct naar juridische middelen te worden gegrepen. Het CDA vindt dat bemiddeling voortreffelijk kan werken.

2. VEILIGHEID

De overheid is (mede) verantwoordelijk voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving. Het is van belang dat iedereen die leefomgeving ook zo beleeft. Het gaat om veilig zijn én veilig voelen en veilig over straat kunnen. Het CDA richt zich op het tegengaan van criminaliteit die zowel grote als kleine impact heeft zoals woninginbraken, drugs, geweld en op thema's als overlast in de openbare ruimte en de verkeersveiligheid.

Kinderen en jongeren dragen bij aan de levendigheid en vormen in de toekomst de basis van de samenleving. Met de meeste jongeren gaat het goed. Zij doorlopen hun school, halen diploma's, vinden betaald werk, maken gebruik van de voorzieningen en participeren volwaardig in de samenleving. Sommige (groepen) jongeren hebben moeite om een opleiding af te ronden en om de arbeidsmarkt te betreden en veroorzaken overlast in de openbare ruimte.

Het CDA ziet elke vorm van verslaving als een aantasting van de levenskwaliteit. Het gaat ons daarbij niet alleen om drugs, maar ook om alcoholmisbruik, lachgas en gokverslaving. Bij een verslaving lukt het mensen niet meer hun verantwoordelijkheid goed te dragen. Daarom moet de gemeente reguleren, controleren en handhaven.

De gemeente Harlingen kent alweer enkele jaren de zogenaamde buurtpreventie teams. Deze teams bestaan uit betrokken en zeer gemotiveerde vrijwilligers, die een signalerende bijdrage leveren aan het in stand houden van een leefbare buurt met zo min mogelijk criminaliteit. Doordat in de daluren de politie beperkt patrouilleert is samenwerking met buurtpreventie nodig. Signaleren, verantwoordelijkheid nemen en anderen wijzen op hun gedrag horen bij volwaardig burgerschap en zijn volgens het CDA onmisbaar voor veiligheid en handhaving.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

De gemeente houdt streng toezicht op het verbod om alcohol te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar. BOA's worden actief ingezet bij controles om de verkoop van drank onder de 18 jaar te beletten. De straffen voor horeca en coffeeshops die alcohol en softdrugs aan minderjarigen verkopen worden verhoogd.

Het CDA pleit voor een krachtig preventie- en voorlichtingsbeleid op het gebied van lachgas, roken, drugs-, alcohol- en gokverslaving. Bij evenementen wil het CDA pleiten om gebieden te kunnen aanwijzen, waarbij het verboden is om messen bij je te hebben. Het CDA wil de jeugdcriminaliteit en overlast door jongeren verder terugdringen. Kwetsbare jongeren die gemakkelijk in criminaliteit (terug dreigen te) vallen, worden gevolgd door het Jongerenwerk. Het CDA wil de komende periode hierom niet bezuinigen op het jongerenwerk.

Om jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit te voorkomen en te bestrijden kiest het CDA voor een integrale wijkgerichte aanpak, waarin pedagogische begrenzing een centrale plek heeft. Met de juiste ketenpartners, zoals politie, sociale wijkteams, Halt en jongerenwerkers bouwt de gemeente aan veilige, rechtvaardige en leefbare wijken.

Bij de aanpak van overlastgevers worden niet alleen de overlastgevers zelf betrokken, ook met de ouders en gezinsleden gaat de politie in gesprek. Een integrale aanpak werkt het beste.

Wij willen dat (mobiele) cameratoezicht een mogelijkheid is om in te zetten op plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties. Cameratoezicht werkt preventief, draagt bij aan de veiligheidsbeleving en ondersteunt de opsporing van daders.

Volgens het CDA dient de gemeente actief in te grijpen bij overlast of wanneer de veiligheid in 'probleemgebieden' in het geding is en pakt potentiële raddraaiers vroegtijdig aan.

Om criminaliteit nog verder terug te dringen, moet er regelmatig overleg zijn met de vrijwilligers van de buurtpreventie en eventueel educatie worden gegeven om deze vrijwilligers actief en gemotiveerd te houden. Initiatieven vanuit de buurtpreventie wordt gestimuleerd.

Het CDA bepleit het samen met de buurt aanpakken van de knelpunten die inwoners in de leefbaarheidsmonitor signaleren op het gebied van o.a. speelvoorzieningen, groenvoorziening en verkeersoverlast.

Het CDA vindt het belangrijk dat er voldoende spreiding van AED's (defibrillator) is over de gemeente en dat duidelijk wordt aangegeven waar deze AED's hangen. Een AED kan het verschil maken tussen leven en dood. Het is erg belangrijk dat er een dekkend plan voor de gehele gemeente wordt gerealiseerd wat betreft AED's en Burgerhulpverleners. Inwoners van onze gemeente moeten worden gestimuleerd om EHBO opleidingen te volgen, zodat in geval van nood snel hulp geboden kan worden en er een sluitend netwerk ontstaat.

Cybercrime is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Doordat digitale middelen blijven toenemen, neemt ook de kans op online criminaliteit toe. De gemeente zorgt, als het aan het CDA ligt, samen met politie voor voorlichting om inwoners en ondernemers hiervoor weerbaarder maken.

Ondermijning van de samenleving door de georganiseerde criminaliteit, vormt een ernstige en directe bedreiging voor de openbare orde en de rechtsstaat. Ondermijning is criminaliteit die de bovenwereld met de onderwereld vermengt. Onze havens vormen daarbij een aandachtsveld. Binnen het CDA willen wij dat de gemeente samen met politie, belastingdienst en andere organisaties optrekt om ondermijning tegen te gaan. Wijkagenten zijn voor onze inwoners toegankelijk en direct bereikbaar.

3. VERKEER EN MOBILITEIT

Het CDA hecht grote waarde aan de verkeersveiligheid in de stad, de dorpen en het buitengebied. Die veiligheid, samen met een goede bereikbaarheid, draagt bij aan een goede leefbaarheid in onze gemeente. De veiligheid van fietsers en voetgangers staat daarbij voorop en het stimuleren van meer beweging voor fietsers en wandelaars is eveneens van belang.

Het CDA streeft naar een parkeerregime dat vriendelijk is en goed aansluit bij de functies wonen, werken, winkelen, toerisme, en eilandbezoek. Een goede bereikbaarheid van de Harlinger havens over water is van essentieel belang.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

De Ludingaweg is de enige belangrijke ontsluiting van Harlingen zonder een vrij liggend fietspad. Tevens is de Ludingaweg een belangrijke ontsluitingsweg voor landbouwverkeer door onze gemeente. Ondanks recente verbeteringen is de Ludingaweg, vanwege het steeds zwaarder wordende landbouwverkeer, niet veilig genoeg voor fietsers. De veiligheid van fietsers, waaronder schoolgaande jeugd en van recreatieve wandelaars, neemt volgens het CDA fors toe wanneer er een vrij liggend fietspad wordt gerealiseerd.

Recreatief fietsen is van belang. Als vervolg op het fietspad Wijnaldum-Midlum is het een wens van het CDA dat er, samen met de gemeente Waadhoeke, een fietspad door het landelijk gebied van Wijnaldum naar Sexbierum wordt aangelegd.

Voor een betere fietsontsluiting vanuit de woonwijken via Franekereind naar de binnenstad, ziet het CDA graag een verbindingsfietspad tussen het fietspad Almenumerweg en Oud Jaagpad. Bij de ontwikkeling van het Spaansen terrein kan aan de rand daarvan een fietspad worden aangelegd. Het knelpunt voor fietsers bij de Industriebrug wordt daarbij opgelost.

De ontsluiting van de langparkeerterreinen vanaf de Zuidwalweg is verkeerskundig erg belangrijk en moet zo snel mogelijk worden gerealiseerd. Het zorgt voor ontlasting van de Harlingerstraatweg, minder verkeer door de binnenstad, een duidelijker aanrijroute naar de parkeerterreinen en minder drukte bij de veerterminal.

Het CDA vindt het belangrijk dat de invalswegen naar de stad worden verfraaid, zoals daar bijvoorbeeld op de Westerzeedijk al een begin mee is gemaakt. Bezoekers en ook onze eigen bewoners moeten bij het aanrijden naar de stad en bij het binnenkomen ervan al ervaren hoe mooi onze gemeente en stad is.

Wegen, fiets- en voetpaden liggen er over het algemeen goed bij. Het CDA wil dat extra aandacht blijft behouden voor het onderhoud van trottoirs en voetpaden, vooral ook om het gebruikersgenot van mindervalide inwoners te vergroten.

Het CDA ziet graag dat het geplande recreatieve voetpad tussen het Westerzeedijkgebied en Bynia State spoedig wordt gerealiseerd.

Nu het Midlumer bos geheel in eigendom van de gemeente Harlingen is kan daarin een mooie, recreatieve wandelroute worden aangelegd aan de noordkant van het dorp. De aandacht van Rijkswaterstaat voor de Boontjes, de vaarweg over de Waddenzee tussen Kornwerderzand en Harlingen, dreigt te verslappen. Het CDA wil dat in goed overleg met Rijkswaterstaat een goede bereikbaarheid van de Harlinger havens via deze vaarweg gegarandeerd blijft.

Het opwaarderen van het Van Harinxmakanaal is van groot economisch belang voor de bereikbaarheid van de Harlinger havens. Het CDA vindt wel dat bij de opwaardering van het kanaal het recreatieve gebruik gewaarborgd moet blijven.

Als ontwikkelingen het toelaten en als er kansen zijn dan is het een wens van CDA dat de Bolswardervaart via de opvaarten in het plan Ludinga met de Achlumervaart wordt verbonden. Hierdoor ontstaat een prachtig recreatief vaarrondje om Harlingen, waarbij ook kan worden gedacht aan suppen en schaatsen.

Het CDA onderschrijft het belang van goede ov-verbindingen met de randstad voor zowel trein als bus. De aanleg van zgn. Lelylijn zal een forse verbetering hierin betekenen. Gestreefd moet worden dat ook vanaf Harlingen, weliswaar indirect, aangesloten kan worden op deze nieuwe verbinding. Bijvoorbeeld middels optimale overstapmogelijkheden in Leeuwarden.

Bij de provinciale aanbesteding van het openbaar vervoer zal het CDA benadrukken dat het buitengebied goed aangesloten blijft op het openbaar vervoer. Bevorderd moet worden dat het buitengebied, maar ook delen van de stad, worden aangesloten op het ov middels buurtbussen, WMO-vervoer en Regiotaxi.

Het CDA constateert dat het toerisme in de binnenstad van Harlingen fors toeneemt. Met de daarbij behorende positieve ontwikkeling voor winkels en horeca. De uitstraling van de Voorstraat, met name op het punt van gemotoriseerd verkeer lijkt hoe langer hoe meer in strijd met deze positieve trend te komen. Het rommelige parkeergedrag is daar een voorbeeld van. Zet deze trend zich door, dan komt er een punt dat het CDA beperkende maatregelen voor het gemotoriseerd verkeer overweegt. Goed overleg met de ondernemers is daarbij een vereiste. Een vorm van autoluwheid wordt daarbij niet uitgesloten.

Het CDA realiseert zich dat in verband met bovenstaande ontwikkeling aanpassingen in het parkeerbeleid noodzakelijk zijn. Te denken valt aan werknemersvergunningen die alleen voor parkeervoorzieningen aan de randen van de stad geldig zijn. Dat zou ook kunnen gelden voor bezitters van een 2e auto.

Wij vinden verruiming van de parkeermogelijkheden aan de randen van de stad, met de daarbij behorende bewegwijzering noodzakelijk.

Het CDA vindt het ook belangrijk dat de mogelijkheden voor het stallen van fietsen in de binnenstad, met name op de Voorstraat, worden verbeterd.

Geconstateerd moet worden dat er nog teveel sprake is van zogenaamd “hufferig” verkeersgedrag. Hierbij kan worden genoemd te hard rijden, fout parkeren, tegen de richting in rijden en het te lange landbouw- en werkverkeer dat nog steeds via de Prinsenstraat door de binnenstad rijdt. Het CDA wil dat in goed overleg met de politie hiertegen handhavend wordt opgetreden.

Mantelzorgers zijn belangrijk. Het CDA zou graag zien dat het parkeren voor hen in gebieden met betaald parkeren gemakkelijker wordt gemaakt.

Het CDA zou graag willen dat bij grootschalige evenementen het parkeren voor bezoekers gratis is. Dit zal de aantrekkelijkheid van onze stad verder versterken.

Wij hechten grote waarde aan de communicatie met bewoners. Bij de voorbereiding en zeker ook bij de uitvoering van verkeerskundige plannen worden de bevolking en direct betrokkenen in een vroegtijdig stadium meegenomen.

4. ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME

Al sinds 1234 is, voor de stad Harlingen, de nautische industrie een belangrijk onderdeel geweest voor de economie. Als belangrijkste Friese havenstad draait de economie voor een groot deel rond onze havens en de aanvoerende bedrijven. De elementen die ons herinneren aan de bedrijvigheid van de afgelopen eeuwen is daarnaast een belangrijk onderdeel van ons toerisme. De eeuwenoude woon- en pakhuizen herinneren ons aan de economie van destijds en het gevoel van nostalgie ligt als een warme deken over onze gemeente heen. Deze waarden en traditie en het gevoel van nostalgie wil het CDA voor toerist én ondernemer graag vasthouden.

De huisvesting van arbeidsmigranten moet menselijk en veilig zijn. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij werkgevers en de uitzendbranche. We werken actief mee aan initiatieven om de veiligheid voor arbeidsmigranten te waarborgen.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Door veranderende manier van het aankoopgedrag van consumenten is het risico op leegstand van winkelpanden toegenomen. De gemeente Harlingen zal meegaan met ontwikkelingen en veranderingen in de retailbranche en wil de citymanager inzetten voor het aantrekken van bedrijven.

Het CDA wil openstaan voor een veranderende bestemming en meegaan in de trends voor ontwikkelingen in de detailhandel sector.

Voor het centrum gebied willen wij inzetten op een gezonde mix van ondernemen, werken, wonen en recreëren.

Ondersteuning bieden aan startende ondernemers door een startersfonds en SpareSpace, dit laatste maakt het mogelijk voor weinig geld een pand te huren op een goede locatie. Arbeidsmigranten dienen passende huisvesting te krijgen voor de arbeidsmigrant zelf, als ook voor omwonenden. Hiervoor wil het CDA huisvesting op het terrein van de werkgever in het buitengebied of op bedrijventerrein mogelijk maken voor deze groep.

Daarnaast onderzoeken we om kleinschalige concentraties van huisvesting buiten wijken en dorpen mogelijk te maken. We willen dat om passende (tijdelijke) woonruimte te ontwikkelen in gesprek wordt gegaan met werkgevers en uitzendorganisaties. Het CDA pleit ervoor dat arbeidsmigranten goed op de hoogte zijn van beschikbare taalcurssussen, publieke voorzieningen en belangrijke regels en gebruiken die in Nederland gelden.

Het CDA wil pleiten voor het opzetten van projecten, die het contact tussen arbeidsmigranten en lokale inwoners stimuleert.

Het sociaal economisch actieplan blijven wij steunen en zal moeten worden geëvalueerd eind 2022/begin 2023, op basis van de resultaten, moet een besluit worden genomen over de voortgang van dit project.

De historische bruine vloot hoort bij de stad Harlingen. Het CDA wil deze zo goed mogelijk ondersteunen en faciliteren.

De gemeente en bedrijven hebben goed contact, mede om tijdig te kunnen faciliteren van de groei-behoefte van bedrijven binnen de gemeente Harlingen.

Het CDA heeft grote affiniteit met de bedrijven in de havens. Op dit moment is er goed contact met de Port of Harlingen (POH) en door het sociaal economisch actieplan zal het contact tussen bedrijven onderling vergroot worden. Dit is een belangrijk onderdeel van een gezond economisch klimaat in de Harlinger havens.

De visserijsector is voor het CDA een belangrijke pijler voor bedrijven op de haven en van de Port of Harlingen. De gemeente ondersteunt en faciliteert deze sector waar mogelijk en waar dit kan, ook ter bevordering van een duurzame visserij.

Alle bedrijven binnen de gemeente Harlingen moeten de mogelijkheid hebben om gebruik te kunnen maken van “snel internet”.

Het Harlinger strand is een blijvend punt van aandacht, waarbij we bewust moeten zijn van natuurinvloeden die niet te sturen zijn. Het CDA wil dat de gemeente zich inspant om het strand aantrekkelijk te houden om als mogelijke dagrecreatie voor inwoners en toeristen te blijven fungeren en willen de drijvende steiger op het strand behouden voor Harlingen. Wij willen ruimte blijven bieden in de ontwikkeling van dagrecreatieactiviteiten in onze gemeente en in het Westerzeedijkgebied, wat bezoekers van buitenaf zal aantrekken. Aanvullend op het zeezwemmen wil het CDA wil zich daarom richten op een binnendijkse zwemfaciliteit in ontwikkelvlak 5. Als voorbeeld kan hiervoor worden gekeken naar de Kleine Wielen in Leeuwarden.

5. ONDERWIJS

In de gemeente Harlingen zijn de onderwijsvoorzieningen op een goed niveau, deze uitgangspositie willen wij in de komende vier jaar behouden en versterken. Het CDA staat voor onderwijs waarin theorie en praktijk bij elkaar komen, waardoor jongeren worden opgeleid om te kunnen werken bij de bedrijven in de regio. Stageplaatsen bij de regionale bedrijven spelen daarin een grote rol. In het afstemmen van theorie en praktijkonderwijs tussen onderwijsinstanties en (lokale) bedrijven kan de gemeente een rol spelen.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Wij willen jaarlijks geld beschikbaar blijven stellen aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Wij pleiten voor het structureel beschikbaar stellen van stageplaatsen bij de gemeente, voor zowel het voortgezet onderwijs als ook voor het MBO, HBO en Universiteiten.

Op basisscholen zal naast de theorielessen ook praktijkonderwijs worden gegeven, zo komt de basisschooljeugd volgens ons al op vroege leeftijd in contact met techniek- en groenonderwijs.

Het herinvoeren van maatschappelijke stages willen wij in de gemeente Harlingen waar nodig ondersteunen en faciliteren.

Het CDA wil graag natuureducatie in de buitenlucht voor alle kinderen van het basisonderwijs in de vorm van een schooltuin. Een schooltuin is een stuk grond waar, aan leerlingen van het basisonderwijs, les wordt gegeven over de natuur, het milieu en de landbouw. De leerlingen tuinieren onder begeleiding van een schooltuin docent. De schooltuinlessen sluiten aan op de kerndoelen van het onderwijs. De doelen van de reguliere lessen worden hiermee gehaald.

Harlingen is één van de weinige gemeenten in Nederland waar het zwemonderwijs is gesubsidieerd. Het CDA wil dit handhaven en voor Harlinger jeugd die buiten de gemeente op school zit een vangnet willen realiseren.

De vakleerkracht gymnastiek is voor alle scholen en kinderen toegankelijk en gelijk.

De buurtsportcoaches wil het CDA nog meer inzetten voor buitenschoolse activiteiten.

Het CDA pleit ervoor dat ook de Harlinger jeugd die buiten de gemeente op een basisschool of op het voortgezet onderwijs actief wordt benaderd en uitgenodigd voor activiteiten in de gemeente.

Wij willen dat alle leerlingen van groep 8 van de basisschool in de laatste maanden van het schooljaar, voordat zij naar het voortgezet onderwijs gaan, een project gaan draaien “Op naar het voortgezet onderwijs!”. In dit project komen o.a. sexting, drank en drugs, omgaan met geld, seksuele geaardheid en (digitale) oplichting aan de orde.

Op dit moment zijn in de gemeente op het gebied van onderwijs veel zaken goed geregeld, daarom wil het CDA ook de volgende zaken handhaven:

- Leerlingenvervoer voor speciaal onderwijs;
- Het huidige beleid rondom de IKC en extra begeleiding voor kinderen met een indicatie;
- Mogelijkheid van het volgen van muziekonderwijs.

6. SPORT EN SPEL

Voor het CDA is sport en spel een belangrijk onderdeel van de samenleving. Sporten geeft voldoening, sporten in teamverband of bij een vereniging verbindt en sporten ondersteunt een gezonde levensstijl. Sportverenigingen zijn niet alleen belangrijk voor de sporters zelf maar ook een belangrijk onderdeel van het sociale aspect in de samenleving. Naast de sporters zijn er vaak vele vrijwilligers actief die de vereniging draaiende houden en ondersteunen waar nodig.

Sport en het verenigingsleven moet in de gemeente voor iedereen toegankelijk zijn, zonder beperkingen in leeftijd, geld of van het lichaam. Harlingen heeft een Lokaal Sportakkoord, dat is in 2020 in samenwerking met diverse partijen, waaronder lokale verenigingen, opgesteld. In het akkoord is de belangrijke algemene ambitie opgenomen om zoveel mogelijk mensen te laten bewegen en daarin plezier te laten beleven. In dat kader is stimuleren van sporten en bewegen in de openbare ruimte belangrijk.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Het CDA wil voorkomen dat mensen, oud en jong en ongeacht beperkingen in bovengenoemde zin, geen toegang kunnen krijgen tot de Harlinger sportvoorzieningen.

We zorgen ervoor dat de ambities in bovengenoemd sportakkoord worden uitgevoerd, worden ondersteund en zo nodig worden bijgesteld.

Wij willen dat onze inwoners hun leven lang blijven bewegen. Sport en beweging is niet alleen iets voor jongeren maar zeker ook belangrijk voor ouderen. Initiatieven op dit gebied worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Verder pleit het CDA voor buurtsportcoaches die laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten in de wijk aanbieden voor ouderen die door armoede of andere belemmeringen weinig of niet sporten. Voor een oudere met een laag inkomen wil het CDA het volwassenfonds inzetten, dit fonds maakt dat sport en cultuur toegankelijk zijn.

Wij zorgen ervoor dat er laagdrempelig kan worden gesport in de openbare ruimte middels toestellen daarvoor en ook middels activiteiten in samenwerking met de buurtsportcoaches.

Het CDA zorgt ervoor dat de buurtsportcoaches hun werk kunnen blijven doen.

Het betrekken van sportverenigingen en buurtsportcoaches bij het preventiebeleid en het CDA zet bekende lokale sporters in als ambassadeurs voor een gezonde leefstijl.

We bevorderen waar mogelijk de contacten tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties zoals onderwijs-, zorg- en jeugdinstellingen en het gebiedsteam.

De huidige voorziening voor het schoolzwemmen wordt aangepast zodat ieder kind in Harlingen een zwemdiploma kan halen.

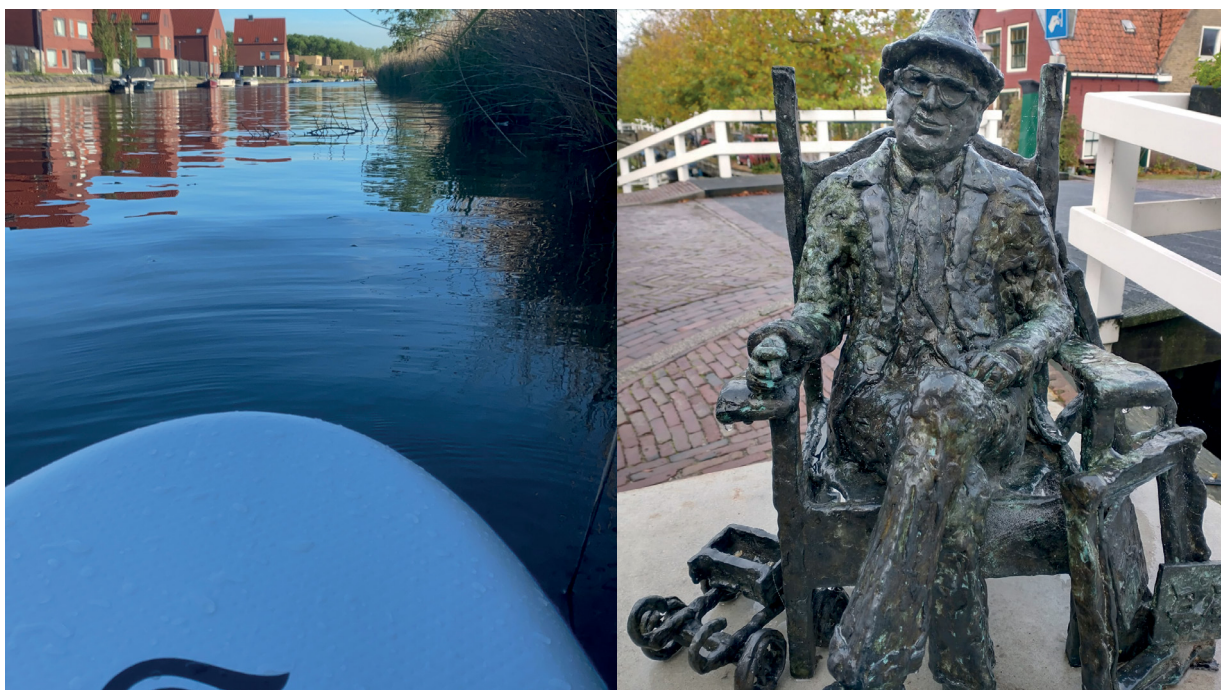
Het CDA wil inzetten op een “openbare” survivalbaan in de gemeente Harlingen.

Wij willen dat zowel buiten- als binnensport accommodaties voldoende capaciteit moeten hebben om alle Harlinger sportverenigingen te kunnen voorzien in hun trainings- en wedstrijdenbehoefte.

Daarnaast moeten de accommodaties in goede staat van onderhoud verkeren en moeten veilig zijn. Bij onderhoud of nieuwbouw moet volgens het CDA worden gestreefd naar het voldoen aan eisen voor duurzaamheid.

Het CDA zet in op voldoende financiële middelen voor het goed onderhouden en verduurzamen van sportaccommodaties.

Het CDA wil dat er voor sporten die niet in de gemeente Harlingen kunnen worden geaccommodeerd samenwerking met buurgemeenten wordt gezocht voor een regiofunctie. Met de betreffende verenigingen wordt blijvend overleg gevoerd om toch de sport op een passende wijze te kunnen beoefenen.

6a. CULTUUR

De gemeente Harlingen kent een rijke, eigen cultuur, waarin culturele, sportieve en recreatieve evenementen een waardevolle rol spelen. Zij vormen voor mensen gedeelde herkenningspunten, identiteit en momenten waarop het gemeenschappelijke wordt beleefd. Cultuur is waardevol voor mens en samenleving. Het draagt onder meer bij aan de persoonlijke ontplooiing van mensen en een gevoel van verbondenheid binnen gemeenschappen. De wereld om ons heen is aan een continue verandering onderhevig, wat we met elkaar proberen te bewaren is, wat voor onze geschiedenis, traditie en cultuur van waarde is.

Het CDA hecht veel waarde aan kunst en cultuur. Het is belangrijk dat mensen hun creativiteit kunnen uiten. Kunst kan mensen namelijk vormen, raken en aan het denken zetten. Kunst inspireert en geeft zin. Ook kan het in veel gevallen mensen bij elkaar brengen. Het is daarom belangrijk dat iedereen zijn (creatieve) kwaliteiten kan ontwikkelen en ook in aanraking kan komen met kunst van anderen. Daarom is het belangrijk dat er laagdrempelige voorzieningen voor de beoefening van (amateur)kunst zijn en dat deze voorzieningen financieel worden ondersteund door de gemeente.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Het CDA steunt de vernieuwing en groei van het culturele aanbod en festiviteiten. Onze ambitie is een gevarieerd aanbod voor alle leeftijden. Een divers aanbod versterkt bovendien de aantrekkingskracht van de gemeente voor inwoners en toeristen. Voor het CDA is cultuureducatie in brede zin belangrijk. Via het onderwijs wordt kennisgemaakt met de lokale cultuur en geschiedenis. Leerlingen leren om te gaan met hun lokale erfgoed met als doel de cultuureducatie van de jongeren te bevorderen. Ontmoeting/kennismaking met cultuur is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Cultuureducatie via scholen is een vertrekpunt van het culturele beleid van de gemeente. CDA Harlingen pleit ervoor dat alle jeugd in onze gemeente in samenwerking met vereniging Oud Harlingen via een leerprogramma kennismaakt met het cultureel erfgoed van onze gemeente.

Er wordt een cultuurplein gevormd rondom de Willems haven, waarbij het entrepotgebouw zal worden gebruikt voor een samenhangend cultuurprogramma op het gebied van muziek, theater, kunst(exposities) en andere muzische vormen. Jong en oud komen aan hun trekken. Cultuur draagt bij aan de ontwikkeling van veel inwoners. Om te kunnen voldoen aan de behoefte voor meer expositieruimte zal er naast het Entrepotgebouw ook naar andere geschikte locaties gezocht moeten worden.

Het CDA wil dat bijstandsgezinnen en gezinnen op de armoedegrens ook deel kunnen nemen aan culturele activiteiten. We willen hun deelname stimuleren door het aanbod voor hen goedkoper te maken door bijvoorbeeld een lokale kortingspas.

Onze mooie monumentale- stad en waarde meer promoten. Het koesteren van Harlingen als monumentenstad. Het vergroten van het bewustzijn bij inwoners van onze gemeente hoe belangrijk dit is.

Gemeentelijke monumenten vormen een belangrijk onderdeel van ons cultureel erfgoed. Het CDA ziet graag dat er voor het behoud hiervan wordt gezocht naar oplossingen voor verduurzaming.

Er komt een subsidiefonds voor het instant houden van onze mooie monumentale objecten en beeldbepalende panden.

Het CDA wil meer aandacht vragen voor de Harlinger tegelindustrie, zoals bijvoorbeeld door het plaatsen van tegeltableaus op belangrijke (nieuwe) gebouwen en kunstwerken.

Wanneer religieus en cultureel erfgoed niet langer hun oorspronkelijke functie kunnen vervullen, zoekt de gemeente bij de transformatie actief mee naar nieuwe functies, waarbij de ontmoeting centraal staat. Gestimuleerd wordt dat de eigenaren aansluiting zoeken bij maatschappelijke partners.

Iedere inwoner kan in het Nederlands, Fries of het Harlingers terecht bij een medewerker en/of een bestuurder van de gemeente. Spreekt de inwoner Fries of Harlingers, dan krijgt hij antwoord in het Fries of Harlingers indien de medewerker of bestuurder dit beheerst en anders in het Nederlands.

Gebouwen waar sociale en sportieve activiteiten plaatsvinden, kunnen als het aan het CDA ligt een compensatie aanvragen voor betaling van OZB

Continue promoten van de stad Harlingen om te wonen, werken, recreëren en te bezoeken voor de monumentale en historische panden en het tal van onze prachtige evenementen.

Muzieklessen zijn belangrijk. Muziek is van groot belang voor ieder kind. Kinderen met muzikale scholing zijn beter in staat om te luisteren dan anderen. Muziek stimuleert de cognitieve ontwikkeling van kinderen waardoor ze beter leren lezen en rekenen. Kortom, muzieklessen zijn niet alleen leuk maar ook belangrijk.

De algemene muzikale ontwikkeling moet met behulp van alle benodigde subsidiestromen i.s.m. Kunstwerk en de plaatselijke muziekverenigingen het Stedelijk en Hosanna naar een andere opzet en daarbij uitgebreid worden naar bijvoorbeeld de buitenschoolse opvang. De subsidie voor muziekonderwijs moet gericht zijn op het kennismaken en bespelen van instrumenten die bij de muziekverenigingen gebruikt worden. Daaruit kunnen dan initiatieven ontstaan om kinderen tijdens de lessen gericht muziekonderwijs te geven, zoals het met groepen bespelen van instrumenten (schoolorkesten).

Om de monumentale panden in de binnenstad goed zichtbaar en bereikbaar te houden voor toeristen, zal vooral in de drukke zomerperiode en in samenspraak met de horeca, looppaden vrij worden gehouden.

't Dok wordt wat het CDA betreft ingericht als historische haven waarbij het Lichtschip, Sittard, De Holland, De Witte Swaen bij elkaar komen te liggen. Daarnaast wordt de werf van Harm Visser als cultureel erfgoed in stand gehouden.

Voor de Harlinger saamhorigheid, lokale informatievoorziening en de Harlinger Taal, is Omroep RSH nodig. Zij vervult overigens een onmisbare rol in de controle op de lokale democratie. Verbondenheid met de lokale samenleving is essentieel en wordt hiermee met een veelzijdig aanbod gefaciliteerd. Het CDA is trots op Omroep RSH die iedere maand de raadsvergaderingen en de openbare informatieve vergaderingen uitzendt. Voor een goed functionerende omroep is voldoende geld nodig. Daarom is het wenselijk dat Omroep RSH financieel wordt ondersteund in hun activiteiten. Het landelijk richtsnoerbedrag dat door de VNG wordt voorgesteld, is volgens het CDA leidend.

7. ONZE DORPEN

Het CDA kiest voor een samenleving waar we met elkaar de verantwoordelijkheid dragen voor het land en de gemeente waarin we willen leven. We hebben elkaar nodig. De zorg voor elkaar is het fundament onder onze samenleving. Zolang we goed voor elkaar zorgen kunnen we iedere uitdaging aan. We dragen samen de verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige samenleving, waarin iedereen meedoet en ieder mens telt. Het CDA zet in op samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, omdat we ervan overtuigd zijn dat dat meer perspectief en vertrouwen biedt dan een ieder voor zich maatschappij.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten voor Wijnaldum en Midlum:

Het CDA wil inzetten op ruime aanwezigheid van zorg en ondersteuning voor onze (oudere) inwoners, juist ook in de dorpen.

Voor de lokale zorgverlening geldt ook in Wijnaldum en Midlum; prettig oud worden in je eigen leefomgeving/dorp. De alternatieve vervoersvormen tussen dorpen en naar voorzieningen horen hierbij.

De leefbaarheid in de dorpen is van groot belang. Wij stimuleren daarom projecten en initiatieven gericht op de leefbaarheid in de dorpen, onder andere door het beschikbaar stellen van middelen en materialen.

Het CDA vindt dat de dorpen van de gemeente Harlingen een belangrijke rol hebben in het karakter van de gemeente. De eigenheid en het karakter van de dorpen moet daarom behouden blijven. Stad en dorpen zijn één en vormen samen onze mooie gemeente Harlingen. Het voorzieningenniveau moet in de dorpen op peil blijven en er moeten genoeg woningen beschikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dit zorgt dat het aantrekkelijk blijft om in alle levensfasen in Midlum en Wijnaldum te blijven wonen.

Er komt wat het CDA betreft een dorpswethouder die dan het aanspreekpunt is voor de bewoners uit de dorpen. Dit zorgt voor de gewenste korte lijntjes naar het stadhuis.

Inwoners blijven langer zelfstandig wonen binnen onze gemeente, maar worden naarmate ze ouder worden minder mobiel. In onze dorpen Midlum en Wijnaldum is de afstand tot voorzieningen groot. Hierdoor kan de leefwereld van inwoners fors kleiner worden. Dit kan eenzaamheid tot gevolg hebben. De sociale verbanden binnen de dorpen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen. Wij willen dorpsinitiatieven ondersteunen en stimuleren die bijdragen aan het voorkomen van eenzaamheid. Hiervoor willen we zo nodig gebruik maken van het WMO-budget.

De dorpsbewoners weten zelf het beste wat er in hun omgeving moet gebeuren. Bij elke ingrijpende verandering in de openbare ruimte moet de buurt mee kunnen beslissen.

Het CDA wil de verenigingen en dorpsbelangen intensief en actief betrekken bij het leefbaar houden van het dorp. Zij zijn een spreekbuis van en naar het gemeentebestuur.

Het CDA ondersteunt initiatieven voor energiecoöperaties in de beide dorpen met als doel de opwek van duurzame en hernieuwbare energie.

8. SOCIAAL DOMEIN

Het CDA streeft naar een samenleving waar mensen zoveel als mogelijk mee kunnen doen. Daar waar mensen hulp nodig hebben, zetten we in op een samenleving met sociale verbondenheid waar met gebundelde inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en professionals in een hecht netwerk hulp wordt geboden. Mensen die het nodig hebben, worden ondersteund op een wijze die bij hen past. De meeste mensen die zorg nodig hebben, willen dit zo goed en lang mogelijk in hun eigen omgeving organiseren. Dit dient de gemeente te bevorderen. De opgave voor de gemeente is, om samen met onder andere maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde omgeving voor jong en oud.

Het voorkomen van werkloosheid, eenzaamheid, armoede en laaggeletterdheid zorgt ervoor dat iedereen die wil, ook mee kan doen in de maatschappij. Door naar de mogelijkheden van mensen te kijken en deze te benutten, wordt sociale uitsluiting voorkomen. Een uitkering is een vangnet, geen basisinkomen. Meedoen (Participeren) is de norm. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt maken wij ons sterk voor een passende/beschermde werkomgeving.

Nu steeds meer ouderen zelfstandig thuis wonen, zullen we de woonomgeving daar beter op moeten aanpassen. Zo voorkomen we dat mensen thuis blijven zitten en vereenzamen. Sociale betrokkenheid organiseer je dicht bij de mensen in bijvoorbeeld de wijken en de verenigingen. Daar vindt ontmoeting en verbinding plaats en ontstaan initiatieven die onze steun verdienen.

Daarbij moeten wij erop letten dat mantelzorgers en vrijwilligers niet overbelast raken.

8a. JEUGD(ZORG)

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

We zien dat een deel van de jongeren en jongvolwassenen toenemende gevoelens van somberheid en eenzaamheid ervaren. Het CDA vraagt aandacht voor eenzaamheid onder jongeren. Inzet is om jongeren en jongvolwassenen meer perspectief te bieden. Denk aan het organiseren van workshops of online gamesessies. We laten de creatieve invulling over aan de jongeren en lokale organisaties, zoals het jongerenwerk.

Het CDA wil de komende periode niet bezuinigen op jongerenwerk. Lokaal jeugdbeleid is het startpunt van het voorkomen van veel sociale problemen in de toekomst. Samenwerking met de onderwijsinstellingen in de gemeente en vroeg ingrijpen in problematische gezinssituaties past bij de keuze voor voorzorg boven nazorg. De focus bij de jeugdzorg moet liggen op preventie en het eerder signaleren en aanpakken van hulpvragen. Bij jeugdzorg krijgt het hele gezin toegang tot hulp in de vorm van een gezinscoach.

Aandacht en zo veel mogelijk voorkomen van problemen bij kinderen van gebroken gezinnen.

Tijdelijke preventieve hulp bij (v)echtscheidingen, omdat het voor kinderen ingrijpend is om verdere escalatie te voorkomen. Echtscheidingen hebben vaak grote invloed op de betrokken kinderen. Als CDA komen wij op voor deze kinderen. Wij bepleiten de mogelijkheid van opvoedondersteuning in moeilijke tijden. Daarnaast willen wij tenminste één keer per jaar specifieke aandacht voor echtscheidingen, bijvoorbeeld in een week van de echtscheiding.

Alle kinderen behoren hun verjaardag te kunnen vieren en mee te doen aan sport en cultuur. Niemand mag zich buitengesloten voelen, zeker kinderen moeten altijd mee kunnen doen, ook als hun ouders financiële problemen hebben. Organisaties als bijvoorbeeld Stichting Leergeld hebben daarin een belangrijke rol. De gemeente communiceert regelmatig over de mogelijkheden van het kindpakket via social media en via het gebiedsteam.

In de jeugdhulp zien we een toename van aanbieders die zich richten op lichte zorg, bijvoorbeeld dagbesteding. Hierdoor ontstaan tekorten en zijn bezuinigingen op andere noodzakelijke vlakken nodig. Dit is onwenselijk. We kijken kritisch hoe we de kosten in de jeugdzorg naar beneden kunnen brengen, zonder kwaliteitsverlies. Wij willen een duidelijke afbakening wat onder de gewone opvoeding van jeugd valt en wat onder taken van de jeugdzorg valt.

Wij zetten ons in voor duidelijke afspraken met jeugdzorgaanbieders, willen adequate controles uitvoeren op de financiën en pakken zorgfraude aan. Ook willen we duidelijke afspraken over 1e lijn-zorg met bijvoorbeeld huisartsen en andere doorverwijzers. Wij stimuleren meer samenwerking tussen jeugdzorg en passend onderwijs door in de toekomst veelvuldig contact te hebben met elkaar.

Jongeren 15/16/17 jaar / Jongerenwerk

Jongeren zijn scholier, buurtbewoner en gezinslid. Ze willen gezien en gehoord worden. Jongerenwerk helpt hierbij en beperkt de schade van verwaarlozing, van te veel alleen moeten doen en gebrek aan begeleiding. Hierdoor versterkt het de veerkracht van jongeren. Jongerenwerkers bouwen vertrouwensbanden op, doen wat ze zeggen en geven jongeren de ruimte om alsnog te ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. In eigen tempo en aansluitend bij hun eigen interesses.

We besteden vanzelfsprekend aandacht aan de continuïteit van zorg voor jongeren die 18 worden. We kijken daarbij samen met de jongere naar een goed overgangspunt, naar andere vormen van zorg en eventuele financieringsbronnen. Het doel moet zijn hun toekomstperspectief te bespreken en de overgang in ondersteuning op goede wijze vorm te geven.

8b. MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Het CDA wil dat alle ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, vanuit de ouderenconsulenten via een brief worden benaderd met een uitgebreid informatiepakket. Hierin zit o.a. de sociale kaart. De sociale kaart is de wegwijzer naar wonen, welzijn en zorg en wordt ieder jaar bijgewerkt. Op de sociale kaart staan alle zorgaanbieders vermeld. Met deze kaart, welke ook digitaal beschikbaar is, is voor iedereen duidelijk welke instellingen en vrijwilligersorganisaties ondersteuning kunnen bieden. Voor wie daar behoefte aan heeft, is er de mogelijkheid voor huisbezoek.

Het CDA ziet de groeiende groep ouderen als een kans voor het verenigingsleven, het onderwijs en de sociale cohesie in buurten. De nieuwe lichter gepensioneerden heeft veel in huis. Omdat we hen graag actief bij de samenleving betrokken houden, zijn we van plan alle mensen die de AOW- gerechtigde leeftijd bereiken een informatiepakket aan te bieden. Zij worden geïnformeerd over hoe zij hun talenten en kennis in kunnen zetten voor de gemeenschap.

Vereenzaming is een groot risico als ouderen langer zelfstandig blijven wonen. De ouderenbonden, Stichting Welzijn Senioren Harlingen (SWSH) vrijwilligers, kerken, verenigingen en mantelzorgers werken hierbij samen. De gemeente steunt initiatieven die contacten met ouderen tot stand brengen. Bijvoorbeeld door vrijwilligers in te zetten tijdens de visserijdagen en het lanenkaatsen. Wij willen een gezamenlijke aanpak van eenzaamheid, waarbij ouderen die in isolement dreigen te raken worden geholpen. Op deze manier kan er tijdig informele ondersteuning of zo nodig professionele interventie in gang worden gezet.

Het CDA wil dat de gemeente ondersteuning biedt aan initiatieven die zorg dichtbij willen realiseren, bijvoorbeeld zorg na ontslag uit het ziekenhuis, dagbesteding, ontmoeting en vervoer. Er wonen steeds meer kwetsbare mensen thuis die deze extra zorg hard nodig hebben. Het CDA gaat zich inzetten voor het opzetten en faciliteren van bijvoorbeeld een seniorenbus binnen de gemeente voor ouderenvervoer naar o.a. dagbesteding en op bezoek te kunnen gaan om eenzaamheid tegen te gaan.

Speerpunt voor het CDA is omgang met dementie. Dementie komt helaas steeds meer voor. Wij willen de gemeente zo dementievriendelijk mogelijk inrichten, dat betekent dat we ons actief inzetten om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Wij maken begeleiding op maat mogelijk voor mensen met dementie en hun mantelzorgers en vergroten de kennis van dementie binnen de eigen organisatie en de gemeenschap, bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen 'Omgaan met dementie'. Het gebiedsteam zet een gezinsbegeleider in bij inwoners/gezinnen met dementie, die gericht kan helpen en adviseren.

Vanuit de scholen worden projecten/stages ontwikkeld om jongeren in te zetten tegen de eenzaamheid van ouderen.

Alle keukentafelgesprekken vinden thuis plaats. De kwaliteit van de keukentafelgesprekken moet verbeteren en recht doen aan de zorgbehoefte van de cliënt. Keukentafelgesprekken kunnen leiden tot vroeg signalering van diverse problematiek.

Om inwoners te helpen hun zorg te organiseren, bepleiten wij de vorming van een pool van onafhankelijke klantadviseurs, bijvoorbeeld vanuit de ouderenbonden, die cliënten kunnen bijstaan in keukentafelgesprekken. Het CDA pleit voor het invoeren van een steunpunt om formulieren mee in te vullen: een groep ambtenaren en ervaringsdeskundigen die mensen, gratis, helpt met het aanvragen van verschillende zaken en de daarbij in te vullen formulieren en adviseert bij het vereenvoudigen van de bestaande formulieren.

Samenwerking in het sociaal domein moet de cliënt centraal stellen, organisatorische vraagstukken moeten vanuit die positie worden aangevlogen. Goede zorg voor jong en oud is een belangrijke voorwaarde voor een goede samenleving. Het CDA zet in op een samenleving die een goede, sociale verbondenheid kent, met gebundelde inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en professionals, in een hecht netwerk dat werkt volgens het principe: 1 gezin, 1 plan, 1 hulpverlener!

Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook via het internet. Dit heeft een grote impact op hun gevoel van veiligheid. Het CDA wil meer voorlichting geven en wil dat de politie, banken en bedrijven extra aandacht geven aan meldingen en aangiften van ouderen.

8c. STATUSHOUDERS/INTEGRATIE

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Ook in onze gemeente wonen en vestigen zich mensen met een andere culturele en/of nationale achtergrond. Recentelijk hebben we gezien dat de toestroom van vluchtelingen naar Europa uiteindelijk een 'lokaal vraagstuk' is geworden. We moeten daar goed op voorbereid zijn.

Het CDA is ervan overtuigd dat integratie het best resulteert als nieuwkomers zoveel mogelijk gefaciliteerd en gestimuleerd worden om echt onderdeel te worden van de gemeenschap. Dit vraagt ook wat van de bewoners in de wijk of de buurt. Inzet van allen is nodig. Het CDA ziet dit ook als een bijzondere verantwoordelijkheid voor scholen, kerken, vrijwilligersorganisaties en verenigingen, zodat integratie van nieuwkomers snel verloopt. Statushouders krijgen het eerste jaar hulp en begeleiding in taal en financiën. Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de voornaamste basiskennis voor een succesvolle inburgering.

Het CDA wil dat de gemeente statushouders direct in contact brengt met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk, zodat integratie in de samenleving sneller verloopt.

Migranten doen volwaardig mee in onze samenleving. Goede taalvaardigheid en scholing vergroten volgens ons de kans op werk.

We zijn medemenselijk, barmhartig en gastvrij als er op Harlingen een beroep wordt gedaan met betrekking tot opvang van vluchtelingen voor oorlog en onderdrukking en het huisvesten en begeleiden van statushouders.

8d. WERK, RE-INTEGRATIE EN PARTICIPATIE

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Voor het CDA is niets doen geen optie: je werkt, gaat naar school of doet vrijwilligerswerk tenzij voornoemde niet mogelijk is i.v.m. lichamelijke of psychische oorzaak. Het kan niet zo zijn dat iemand op kosten van de samenleving leeft, zonder enige tegenprestatie in welke hoedanigheid dan ook.

Wie kan werken moet ook werken. Het CDA vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid. Betaalde arbeid geeft mensen niet alleen een zelfstandig verdiend inkomen: werken biedt ook mogelijkheden tot verdere zelfontplooiing, het opdoen van sociale contacten en geeft mensen het gevoel erbij te horen in de samenleving.

Inmiddels hebben we meerdere generaties bijstandsgerechtigden in onze gemeente. Wij willen jongeren motiveren die opgroeien bij werkloze/bijstandsgerechtigde ouders om zelf wel te gaan werken, eventueel met behulp van het gebiedsteam.

De activiteiten bij Nieuw Zuid moeten nog meer gefocust zijn op re-integratie en doorstroming naar werk of vrijwilligerswerk, zodat ruimte ontstaat voor nieuwe instromers.

Wij willen dat de gemeente samen met de zorgaanbieders gaat kijken hoe mensen vanuit een uitkering een rol kunnen vervullen in de verzorgingshuizen. Hiermee worden verschillende hulpvragen gecombineerd: er komen meer handen aan het bed en de werkloosheid gaat omlaag.

Het CDA is voorstander van een actief beleid gericht op sociale activering en re-integratie. Wel moet ervoor worden gewaakt, dat het beleid er niet toe leidt dat de cliënt in de armoedeval terechtkomt. (Een werkloze die werk vindt en daardoor er in inkomen op achteruit gaat).

Empatec/sociale werkvoorziening

Er zijn inwoners die graag willen werken, maar door een beperking geen of minder kans maken in het reguliere arbeidsproces. De gemeente Harlingen zal zich moeten blijven inzetten voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een nieuw sociaal werkbedrijf/ontwikkelbedrijf zal de komende periode vorm moeten krijgen met een duidelijke visie en meerjarenplan. Zo'n sociaal ontwikkelbedrijf biedt met intern passend werk ook het vangnet voor als dat (even) niet lukt.

8e. TOEGANGELIJKHEID***#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:***

Het CDA wil dat zorg beschikbaar blijft voor iedereen. De gemeente ondersteunt waar nodig de zelfredzaamheid van burgers en voorziet in een woon-, zorg- en welzijnsomgeving voor ouderen en zij die leven met beperkingen. We investeren fors in preventie, samen met het zorgnetwerk: voorkomen is beter dan genezen.

Uit onderzoek is gebleken dat veel mantelzorgers behoefte hebben aan contact met lotgenoten en een luisterend oor. Om andere mantelzorgers te ontmoeten en ervaring uit te wisselen, wordt een mantelzorg café opgezet.

Ook de respijtzorg is voor het CDA een speerpunt. Respijtzorg biedt mantelzorgers de mogelijkheid hun zorgtaken even helemaal over te laten aan een beroepskracht of vrijwilliger. Voorbeelden zijn dagopvang, logeerhuizen en professionele opvang en zorg thuis. De mantelzorger wordt ontlast gedurende een dagdeel of voor een wat langere, aangesloten periode.

Inzetten op meer nazorg na beëindiging van een traject ter voorkoming van terugval en/of financiële problemen.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebiedsteam regelmatig onder de aandacht brengen. Geen moeilijke taal in flyers en brochures.

Misbruik van sociale voorzieningen ondermijnt het draagvlak voor solidariteit. Om misbruik van voorzieningen te voorkomen, wil het CDA actief inzetten op controle.

Het is ongewenst dat mensen noodzakelijke zorg mijden om financiële redenen. Zorg moet betaalbaar en bereikbaar zijn voor iedereen. De samenwerkende maatschappelijke organisaties die de keukentafelgesprekken voeren, signaleren de zorgbehoefte. Compensatieregeling voor chronisch zieken wil het CDA verlengen.

In het dagelijks leven hebben te veel mensen moeite met lezen en schrijven. De laaggeletterdheid is te hoog. Het zet mensen onterecht op een achterstand in de

samenleving. Het CDA wil dit probleem aanpakken met taalcoaches vanuit onze bibliotheek en we nemen deel aan lokale allianties om mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden te kunnen bereiken en hen te verwijzen naar het leeraanbod.

Sport, natuur en cultuur, zijn belangrijke instrumenten die ingezet kunnen worden bij bijvoorbeeld zorgtrajecten. Met betrokken partners gaan het CDA graag het gesprek aan hoe dit zou kunnen worden vormgegeven.

8f. MINIMA/ARMOEDE

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Armoede leidt ertoe dat mensen financieel in de problemen kunnen komen, ook op andere terreinen problemen tegenkomen; zoals een slechtere gezondheid, een lagere deelname aan sport- of andere verenigingen en een grotere kans op een sociaal isolement.

Mensen met een laag inkomen of een uitkering verkeren dan ook vaak in een situatie die het CDA zelf ook niet wenst. Men is in eerste instantie zelf verantwoordelijk om een inkomen te verwerven. Als dat niet lukt moet er voldoende financiële ondersteuning zijn. Er zijn regelingen waar men dan gebruik van kan maken, maar deze regelingen zijn niet altijd even bekend. Goede, toegankelijke en begrijpelijke informatie over dergelijke regelingen is dan ook van groot belang.

Wij streven ernaar om bijstandsaanvragen na een korte werktijd te versoepelen. Wanneer betrokkene minder dan zes maanden geleden een bijstandsuitkering van de gemeente Harlingen heeft ontvangen, vervolgens is gaan werken zonder opbouw van WW uitkering, kan er bij terugkomst in de bijstand worden volstaan met een verkorte aanvraag.

Het CDA wil dat er voldoende capaciteit is voor het opsporen en vervolgen van profiteurs en fraudeurs (uitkeringsfraude). Dat kan bovendien helpen om het onderscheid tussen fraude en administratieve fouten bij uitkeringsgerechtigden te kunnen vaststellen.

Wij willen dat zo min mogelijk kinderen in armoede opgroeien. De komende periode wil het CDA het aantal kinderen dat in armoede leeft minimaal halveren. We willen de gezinnen waar deze kinderen opgroeien meer maatwerk bieden en betere schuldregelingen. We willen de risicogroepen preventief bereiken om schulden in de toekomst te voorkomen.

Ook arme gezinnen moeten mee kunnen doen in de digitale samenleving. Waar nodig draagt de gemeente bij in de kosten.

Wij willen uithuiszetting vanwege schulden voorkomen, zeker wanneer het om gezinnen met kinderen gaat. Dakloosheid heeft ernstige sociale en psychische effecten voor de betrokkenen en vergroot de problemen en kosten voor de betrokkenen en samenleving. Het CDA wil dat de (schuld)hulpverleningstrajecten vroegtijdig en effectief worden ingezet.

De voedselbank vormt een essentiële voorziening voor mensen in een financieel zware positie. De gemeente moet wat het CDA betreft deze voorziening blijven steunen. Bij financiële nood kan het voorkomen dat de problemen zorgen voor het verlies van controle en overzicht. Hulp en begeleiding om financieel beheer weer op orde te krijgen is dan belangrijk. Het project 'schuldhulpmaatjes' is hierbij van grote waarde. De gemeente moet wat het CDA betreft inzetten op vroeg signalering en vooral snel handelen op het moment dat hulp noodzakelijk is.

9. VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

De bewustwording rondom duurzaamheid, klimaat en energiebesparing is de laatste tijd in een stroomversnelling gekomen. De ingrijpende doelstelling “forse CO₂-reductie” en energieneutraal in 2050 vraagt de komende jaren de nodige inspanning.

Het CDA vindt het van belang dat het ingezette beleid om de inwoners van Harlingen gezonder en bewuster te laten leven de komende jaren wordt voortgezet.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Het CDA wil dat er voor 2030 geen dorpen of wijken verplicht van het gas worden afgesloten.

Om in 2030 tot de gewenste vermindering van de CO₂-uitstoot te komen moet worden ingezet op individuele oplossingen. Gedacht kan worden isoleren, vervanging van cv-ketels door hybride warmtepompen die ook op aardgas kunnen werken en elektrische oplossingen, zoals inductie-koken en verwarming. Daarnaast wil het CDA graag dat de gemeente Harlingen zich opstelt als “slimme volger”. Waarbij niet persé de nieuwste technieken worden toegepast, maar dat de markt op dit gebied goed in de gaten wordt gehouden.

Het CDA wil zich inzetten op haalbaarheid en betaalbaarheid van deze oplossingen. Er komen overheidssubsidies beschikbaar, het CDA zou graag willen, dat er ook een gemeentelijke subsidieregeling komt voor bovengenoemde individuele oplossingen. Ook gemeentelijke acties zoals gezamenlijke inkoop van benodigd materiaal en installatietechniek kan helpen bij de ondersteuning van de oplossingen.

Het CDA vindt dat voorlichting en advisering over klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen een prominente plaats in het communicatiebeleid van de gemeente Harlingen krijgen. In ieder geval behoort een goed toegankelijk en uitstekend toegerust duurzaamheidsloket daarbij, waar de gemeente inwoners worden geholpen op weg naar financiële overheidsondersteuning.

Wat betreft de opwek van duurzame en hernieuwbare energie scoort Harlingen op dit moment al goed, 77% van de elektriciteitsbehoefte van huishoudens en MKB wordt al duurzaam opgewekt. Het CDA streeft ernaar om dit in 2030 naar 90 % te hebben opgeschroefd. Zonnepanelen op de langparkeerterreinen en verdere uitbreiding van zonnepanelen op woningen en bedrijven zullen daarbij helpen. Wel zal het CDA blijvend aandacht hebben voor de hierbij benodigde verzwaring van het elektriciteitsnetwerk.

Het CDA is op de hoogte van de moderne techniek om lichtmasten te combineren met een oplaadvoorziening voor auto's. Lichtmast en laadpaal tegelijk. Het CDA zou graag zien dat deze techniek in Harlingen wordt geïntroduceerd.

Het is een wens van het CDA dat de elektriciteit die de gemeente Harlingen zelf inkoopt echt groen is en wordt betrokken van Friese opwekkers van elektriciteit.

Het CDA ondersteunt initiatieven voor energiecoöperaties door inwoners met als doel de opwek van duurzame en hernieuwbare energie.

Klimaat adaptieve maatregelen zijn belangrijk. Het CDA vindt het daarom verstandig dat wordt ingezet op waterbergende oplossingen zoals meer oppervlaktewater, groene daken, meer openbaar groen en acties zoals "tegel eruit en boompje erin".

De ingezette uitvoering van het biodiversiteitsbeleid, zoals dat bijvoorbeeld bij bermen gebeurt, vindt het CDA een goede zaak. Belangrijk bij de zoektocht naar een optimale uitvoering is een goede samenwerking met agrariërs en inwoners, zodat ieders belangen zorgvuldig worden meegenomen.

Het CDA ondersteunt de slogan "Harlingen de Schoonste Stad" aan het Wad te worden en natuurlijk worden in dit plan om het zwerfafval te minimaliseren de dorpen Wijnaldum en Midlum meegenomen.

Er komt meer voorlichting op scholen over zwerfafval. Kinderen en jongeren die milieuonderwijs hebben gehad gaan later zorgvuldiger om met de natuur.

Het idee voor een zogenaamde "Bubble Barrier" in het Van Harinxmakanaal om de instroom van plastic en ander drijfafval in de Waddenzee te voorkomen wordt door het CDA omarmd. Het zou prachtig zijn als in 2022 tot uitvoering zou kunnen worden overgegaan.

Ook het idee van een plastic-afvanger in de singels van Harlingen zoals bijvoorbeeld het initiatief van Henk Prins onder de Franekerpoortsbrug wordt ondersteund door het CDA en zou navolging moeten verdienen.

Zorgelijk is het dat de scheiding van afval in Harlingen nog onvoldoende plaats vindt en dat er nog niet aan nationale doelstellingen wordt voldaan. Het CDA wil zich inzetten voor beleid dat Harlingen helpt om de doelen de komende bestuursperiode te bereiken.

Het CDA wil dat het actief gebruik van plastic wordt verminderd. Denk daarbij aan onnodige verpakkingen van etenswaren zoals van groenten in supermarkten. Ook moet het gebruik van plastic bekertjes bij evenementen en festivals worden gestopt.

Recycling van producten vindt het CDA uitermate belangrijk. Als een product aan het einde van zijn levensduur is gekomen dan moet het in de economische kringloop worden gehouden door het te beschouwen als grondstof voor nieuwe producten.

Het CDA is positief over de huidige manier van verzamelen van papier en karton. Hier blijven we de verenigingen en scholen mee ondersteunen, en we laten dit zo in stand.

Het CDA vindt het belangrijk om burgers te blijven stimuleren om zorgvuldig om te gaan met watergebruik. Regenwater voor gebruik in de tuin moet worden gestimuleerd.

Het CDA bepleit als onderstreping van een goed duurzaamheidsbeleid dat de gemeente Harlingen voor ieder kind dat geboren wordt en ingeschreven staat in de gemeente Harlingen, een boom wordt geplant.

De uitvoering van het Sportakkoord vindt het CDA belangrijk. Er moet volop worden ingezet dat iedereen, jong en oud, meer of minder vermogend, kan bewegen en sporten in verenigingsverband of individueel.

De inzet voor individuele gevallen van het Jeugdsportfonds en het Participatiefonds moet goed onder de aandacht worden gebracht.

Door in sportkantines of op school gezonde producten aan te bieden, wordt een gezonde leefstijl bij leden en leerlingen bevorderd en het toenemend probleem van overgewicht wordt bestreden.

Het ontwikkelen van beleid gericht op preventie van middelengebruik is hard nodig en het CDA zal zich daarvoor inzetten. Preventie en doorgaan met Platform Nuchtere Fries voorkomt alcohol- en drugsmisbruik.

Het is nog steeds nodig dat er aandacht is voor eenzaamheid in brede lagen van de bevolking. Het CDA zou graag zien dat ouderen, minder validen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betrokken en gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te verrichten. Ook dagbesteding voor ouderen is belangrijk voor het welzijn van deze leeftijdsgroep.

Het CDA vindt een slagvaardig, goed toegerust, klantvriendelijk en een toegankelijk Gebiedsteam belangrijk.

Mantelzorgers kunnen ontlast worden door dagopvang te creëren voor mensen met ernstige ziektebeelden. Het CDA ziet graag dat er financiële middelen worden vrijgemaakt om dit te realiseren.

10. VOLKSHUISVESTING

Voor mensen is wonen iets essentieels, zowel de woning als leefomgeving. Realistische woonwensen moeten centraal staan bij het woonbeleid. Dit beleid moet gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Er zijn op dit moment te weinig geschikte woningen. Wij willen extra aandacht voor de lastige positie van starters, senioren, mensen met een kleine portemonnee en eenpersoonshuishoudens bij het vinden van een geschikte huur- of koopwoning. Inzetten op meer huurwoningen voor de middeninkomens.

In onze gemeente is behoefte aan kwalitatief goede woningen/appartementen voor jongeren en alleenstaanden met of zonder kinderen. Voor deze doelgroep moeten we de komende jaren aan de slag om in hun woonwensen te voorzien. Om woningen betaalbaar te houden worden er meer appartementen gebouwd. Meerdere bouwlagen en flexibele bouwhoogtes zijn bespreekbaar voor het CDA als het past binnen het stadsbeeld.

Er moeten voldoende woningen zijn waarin wonen en zorg wordt gecombineerd, zodat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen. Het CDA wil waar mogelijk nieuwe woonvormen voor ouderen ondersteunen. Stimuleren van kleinschalige zorginitiatieven waar mensen voor elkaar zorgen.

Het rijksbeleid richt zich erop dat mensen langer in hun eigen woning blijven wonen. De gemeente moet daarom de zorgtaken integraal meenemen in plannen voor woningbouw. Het CDA denkt daarbij aan beschermd wonen, ruimte voor mantelzorg en levensloopbestendig bouwen.

Bij sociale koopwoningen geldt altijd een anti-speculatiebeding. Door een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding in te voeren voor goedkope koopwoningen en te verkopen huurwoningen, wordt het minder aantrekkelijk gemaakt te gaan handelen in woningen.

Voor doorstroming is het belangrijk dat er voldoende betaalbare koopwoningen zijn. Voor de doorstroming van senioren zijn daarbij, naast huurwoningen/appartementen, betaalbare koopappartementen en kleinere grondgebonden koopwoningen belangrijk. Grotere (gezins)woningen komen dan beschikbaar voor gezinnen.

Verkoop van woningen in de binnenstad voor recreatieve doeleinden wil het CDA niet meer toegestaan. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid. Hier moet beleid voor komen.

Door de toename van thuiswerken, is er meer belangstelling vanuit de randstad voor wonen in onze regio. Om de leefbaarheid, economie en vrijwilligerswerk in stand te houden, zijn er meer woningen en inwoners nodig. Als het aan het CDA ligt gaat de gemeente de provincie overtuigen d.m.v. actieve lobby om het totale woningbestand uit te breiden. Harlingen dringt er bij de provincie op aan om direct te starten met bouwen op uitbreidinglocaties. Dit bevordert de doorstroming.

Voor inbreiding zal beleid gemaakt moeten worden om op de schaarse lege locaties passend te bouwen en om de leefbaarheid in de kernen te waarborgen door pen, groene en recreatieve ruimten te koesteren en te bewaren. Er moeten kaders komen waarbinnen aanvragers aan de slag kunnen, zonder dat het de kwaliteit van wonen aantast.

Ook de komende jaren zullen arbeidsmigranten noodzakelijk zijn om alle arbeidsplaatsen in zowel agrarische en andere sectoren te vullen. Het CDA vindt goede fatsoenlijke huisvesting noodzakelijk. Er moet beleid gemaakt worden m.b.t. arbeidsmigranten. Over de problematiek omtrent arbeidsmigranten, over huisvesting, het beslag op dreigend woningtekort b.v. voor starters en de rol hierin van Gemeenten, Regio- en Provincie. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen werknemers die hier tijdelijk (kort en lang) verblijven en werknemers die zich hier willen vestigen. Mensen die zich hier willen vestigen, zullen in de reguliere huisvesting, in de kernen, een plek moeten vinden, waardoor ze sneller onderdeel worden van de Nederlandse samenleving. We gaan streng handhaven op het aantal arbeidsmigranten in eengezinswoningen. We werken toe naar het verbieden van huisvesting voor arbeidsmigranten in wijken en dorpen door verblijfbieders. Hiervoor willen we huisvesting op het terrein van de werkgever in het buitengebied of op bedrijventerreinen mogelijk maken. Daarnaast onderzoeken we om kleinschalige concentraties van huisvesting buiten wijken en dorpen mogelijk te maken. We willen dat om passende (tijdelijke) woonruimte te ontwikkelen in gesprek wordt gegaan met werkgevers en uitzendorganisaties. Bij concrete mogelijkheden wordt de buurt/kern in een vroeg stadium geïnformeerd en geraadpleegd.

Belangrijk voor het slagen van de huisvestingsproblematiek, is gedragenheid door omwonenden. Geen beslag op woningen die ook voor starters toegankelijk zijn. Geen woningen, volgepropt met te veel mensen (in de binnenstad), ten voordele van huisjesmelkers.

Als het aan het CDA ligt gaat Harlingen een voortrekkersrol vervullen waar het gaat om zorgvernieuwing. Inzetten op uitbreiding van zorginstellingen voor intramuraal (beschermd) wonen. Actief nieuwe zorginstellingen benaderen om te interesseren voor Harlingen om zo meer werkgelegenheid naar Harlingen te halen.

Er dient een oplossing komen voor de enorme hoeveelheid regels voor woningbouwinitiatieven. Het CDA wil flexibele woonvormen voor starters mogelijk maken door een daadkrachtige aanpak. Deze woonvormen kunnen ook ingezet worden voor

andere doelgroepen (bijv. statushouders, daklozen en eenpersoonshuishoudens). Het bouwen van tijdelijke woningen (flexwonen) is een effectief middel in de strijd tegen woningnood, dat snel kan worden toegepast. Hiermee bieden we perspectief aan mensen met een acute woonvraag, die met de reguliere woningtoewijzing tussen wal en schip vallen. Denk hierbij zoal aan starters, gebroken gezinnen, mensen die een baan hebben gevonden in een nieuwe omgeving. Wij zetten hierbij maximaal in op de mogelijkheden om in de nieuwe omgevingsplannen deze procedures te kunnen versnellen m.b.t. de bouw van tijdelijke woningen.

Actief werken aan nieuwbouwplannen voor het behouden van de leefbaarheid in onze dorpen. Als er geen nieuwbouw wordt gerealiseerd, zorgt dit voor uitstroom en dalende vrijwilligers. Het CDA pleit voor nieuwbouw aan de Readyk in Wijnaldum.

Veranderingen in de woonomgeving gaan de buurtbewoners aan. Wij vinden het daarom vanzelfsprekend dat bewoners worden betrokken bij bouwinitiatieven in hun woonbuurt. De gemeente voert een (strategisch) semi-actief grondbeleid om de toekomstige vraag naar huizen vlot te trekken. Dit houdt in dat de gemeente zelf onderzoekt, waar ze het beste gronden kan aankopen met het idee om woningbouw te faciliteren en dat ook doet. Bij een actief grondbeleid kan de gemeente, na aankoop van de gronden, verschillende ontwikkelaars en architecten vragen om een goed plan voor woningen te presenteren. In de aanbesteding kunnen dan eisen worden opgenomen over de kosten van de bouw en de totale kosten van de bouw inclusief grondprijs.

De gemeente zorgt voor voldoende noodwoningen voor crisisopvang. Het CDA wil slachtoffers van huiselijk geweld opvangen en weerbaar maken.

In leegstaande bedrijvenpanden in het buitengebied moet kleinschalige bedrijfsactiviteit en/of wooninitiatieven worden gestimuleerd. De gemeente dringt bij de provincie op aan om in de provinciale omgevingsvisie ruimte te scheppen om de nieuwe omgevingsplannen voor buitengebieden bedrijfsvriendelijker in te richten.

Leegstaande panden in de kernen en buitengebied zorgen voor verpaupering. Het CDA wil ruimhartig maatwerk voor initiatieven die leegstand tegengaan, zoals sloop, herbestemming etc. Ook gaan we verwaarlozing van ons landschap zowel in de kernen als het buitengebied tegen. Eigenaren van 'lege' plekken, leegstaande panden en grootschalige erfgoedcomplexen worden uitgedaagd om met woningbouwinitiatieven aan de slag te gaan.

Stimuleren van een divers aanbod van woonvormen. Dit alles dient wel te passen in het stadsbeeld.

De hypotheekrente is laag, maar het krijgen van een hypotheek is vaak lastig voor starters. De gemeente gaat naar de mogelijkheden kijken om een starterslening opnieuw in te voeren. De Starterslening is een steuntje in de rug voor starters op de koopwoningmarkt. De Starterslening is een aanvullende lening bovenop de gewone (eerste) hypotheek. Deze aanvullende lening kan het gat overbruggen tussen de maximale hypotheek die een bank verstrekt en het bedrag dat nodig is om de eerste woning te kopen.

Het CDA is van mening dat het personeel op de gemeentewerf niet goed gehuisvest is. In verband met de ontwikkelingen van de Westerzeedijk, moet er een passende huisvesting en/of verplaatsing worden onderzocht.

10a. OPENBARE RUIMTE

Als er één onderwerp is waarvan inwoners verwachten dat de gemeente haar werk goed doet, is het wel bomen snoeien, grasmaaien en de straten en stoepen op orde houden. Kortom: een fatsoenlijk onderhoud van de openbare ruimte. Een netjes onderhouden, groene omgeving draagt voor een belangrijk deel bij aan onze kwaliteit van leven en het woongenot.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

Onkruidbestrijding op verharde oppervlaktes komt weer terug in eigen beheer van de gemeente. Voor het CDA is een goed onderhouden buitenruimte het visite kaartje van de gemeente. Daar hoort hoog onkruid wat op straat groeit niet thuis. Gelet op de signalen van onze inwoners met de roep om beter onderhoud en minder overlast, moet als dat nodig is, nog beter op de weersomstandigheden worden ingespeeld om het beste resultaat te krijgen. Het CDA staat open voor innovatieve onkruidbestrijding.

Er wordt meer aandacht besteed aan kleine kunstvormen in de openbare ruimte gemaakt van natuurproducten.

Op de vrije percelen langs de N31 komen spraakmakende kunstobjecten. Op het perceel langs de N31 voor de camping wordt als het aan het CDA ligt een kleiwand gecreëerd die jaarlijks of seizoensgewijs wordt ingezaaid met bloemen en planten met een Harlinger 'boodschap' of thema.

Het weiland tussen het Plan Ludinga en de Schepenwijk moet worden aangekocht door de gemeente. Deze bufferstrook krijgt dan een parkachtige inrichting, waar ruimte is voor recreatie en klimaat-adaptieve maatregelen. De grondwal achter de woningen aan de Boontjes zal dan verdwijnen.

Vrijwilligers die zich inzetten voor het opruimen van zwerfafval worden elk jaar in het zonnetje gezet. Jaarlijks wordt meegedaan door alle basisscholen aan de 'Himmelwike' van Omrin om zwerfafval zoveel mogelijk te beperken en om leerlingen bewust te maken van (zwerf)afval.

De openbare ruimte moet wat het CDA betreft veilig blijven, vanzelfsprekend door voldoende verlichting en door het voorkomen van onoverzichtelijke situaties. Ook goed onderhoud van de openbare ruimte staat bij het CDA hoog in het vaandel. Hoog opschietend onkruid op kruispunten moeten sneller worden aangepakt.

Onze inwoners vinden Harlingen een prachtige gemeente. Om dit op onderdelen te verbeteren, op peil te houden en uit te bouwen moeten we informatie hebben die de gemeente daarbij kan helpen. De leefbarometer is een goed instrument en zetten

we daarvoor in. De leefbarometer is een instrument dat een inschatting geeft van de leefbaarheid zoals bewoners dit ervaren. Het instrument doet dat op basis van allerlei feitelijke kenmerken van gebieden zoals criminaliteit en overlast, voorzieningen, fysieke kenmerken van de woonomgeving en bevolkingssamenstelling.

Initiatieven uit wijken en dorpen m.b.t. beheer en schoonmaken van de eigen leefomgeving stimuleren en faciliteren.

Bovengrondse afval verzamelcontainers voor rest- en groenafval verdwijnen op termijn uit het straatbeeld. Vanwege de verrommeling van de openbare ruimte alsmede door stankoverlast worden zij vervangen door ondergrondse verzamelcontainers.

Om dorpsgericht te gaan werken en om burgerparticipatie in de dorpen te laten slagen, krijgen de dorpen een leefbaarheidsbudget.

Het CDA is voor een bloeiend boerenland. Gemeente gaat in overleg met de lokale boeren om samenwerking te zoeken met eventuele lokale partners om naast fietspaden in onze gemeente boerenland in het buitengebied in te zaaien met bloemenzaad voor bijen en insecten voor natuurbeheer en biodiversiteit. Het CDA steunt initiatieven voor meer biodiversiteit in de vorm van bloemenlinten langs agrarische akkers.

Aandacht voor voldoende beweging als onderdeel van een vitale samenleving groeit. Initiatieven tot uitbreiding van fiets- en wandelroutes heeft onze aandacht. Het CDA wil een nieuwe wandelroute realiseren in Midlum. Een wandelpad aanleggen door het bosperceel 'rondsje om Midlum'.

Voor veel mensen is hun hond een dierbare kameraad. Dat is heel mooi, maar dat mag niet leiden tot overlast voor anderen. En dat lijkt momenteel toch wel het geval te zijn. Hondenpoep op straat wordt namelijk genoemd als een van de grootste ergernissen. En ook van loslopende honden worden de meeste mensen niet blij. Boa's worden daarom meer ingezet op toezicht van hondenpoep en loslopende honden.

Groen in de stad verbetert het milieu, zorgt voor een rijke biodiversiteit, vermindert luchtvervuiling, zorgt voor waterberging, dempt geluidshinder en verkoelt in warme periodes. Groen is ook essentieel voor een klimaatbestendige en duurzame omgeving. Het CDA wil dat er samen met buurtbewoners initiatieven worden onderzocht om meer bomen en groen te realiseren in onze (nieuwbouw)wijken en dorpen.

Spelen is van levensbelang voor kinderen. Als kinderen de kans krijgen, spelen ze altijd en overal. En het liefst samen met andere kinderen. Voor kinderen met een beperking is samen spelen niet vanzelfsprekend. Negen van de tien speelplekken zijn voor hen niet toegankelijk voor kinderen met een handicap. Zij spelen daardoor vaak alleen. De drempel is letterlijk en figuurlijk (te) hoog om er heen te gaan. De gevolgen zijn groot.

Kinderen die niet samen kunnen spelen worden geremd in hun ontwikkeling, hebben weinig tot geen vriendjes in de buurt, ervaren dat ze er niet bij horen en voelen zich eenzaam. Deze negatieve ervaringen dragen zij de rest van hun leven met zich mee. Omdat de meeste speelplekken niet goed toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking, wil het CDA ook in Harlingen een samenspeelplek die toegankelijk is voor álle kinderen, zodat geen enkel kind meer alleen hoeft te spelen vanwege een handicap. Harlingen sluit zich aan bij het SamenSpeelNetwerk.

Om het regenwater tijdens extreme regenbuien goed op te vangen, wil het CDA delen van openbaar groen inrichten als tijdelijke bergingszones voor regenwater. Delen van dergelijke terreinen worden zo ontworpen, dat ze inspelen op fluctuerende waterpeilen. Het is belangrijk dat tijdelijke regenwaterbuffers zo worden ontworpen, dat ze in zowel droge als natte perioden functioneel zijn. De regenwaterbuffers worden ingericht als waterspeeltuinen. Dit draagt bij aan de waterbeleving van kinderen.

Spijkerstad georganiseerd door het jongerenwerk is een onvergetelijke speelweek voor kinderen van de basisschool. CDA wil dat Spijkerstad een vaste plek krijgt.

11. FINANCIËN

De gemeente Harlingen staat er op dit moment financieel goed voor. Meer dan de helft van de baten in de gemeentelijke begroting komt vanuit “Den Haag” door een storting uit het Gemeentefonds. Deze baten kunnen sterk fluctueren en de gemeente heeft daarop geen invloed. Slechts een beperkt deel, ongeveer een derde van de begroting is onderhevig aan gemeentelijk beleid. Het is daarom nodig, dat de gemeente inzichtelijke keuzes maakt, helder onderbouwt en daarbij rekening houdend met bovenstaande mogelijke effecten. Het CDA streeft naar een duurzaam begrotingsevenwicht en voldoende weerstandsvermogen om de risico's, waarmee de gemeente wordt geconfronteerd af te dekken.

Het uitgangspunt van de gemeentelijk financiën moet volgens het CDA altijd zijn: Een passende lokale belastingdruk bij het voorzieningen niveau in de gemeente, waarbij de tarieven voor diensten aan inwoners kostendekkend zijn.

#Waar het CDA Harlingen zich voor wil inzetten:

De korting van 75% op de OZB voor gebouwen met een maatschappelijk nut blijft gehandhaafd.

Organisatoren van grote evenementen die een gemeentelijke subsidie ontvangen zijn verplicht om een financiële verantwoording te geven.

De gemeentelijke belastingen zijn voor woningbezitters laag in Harlingen en zeker ook laag in Fryslân. Met name voor OZB geldt dat niet voor bedrijven en andere typen niet-woningen. Het CDA vindt dat het OZB tarief voor bedrijven en andere typen niet-woningen meer in balans moet worden gebracht met het tarief voor woningen.

De bedrijfsmatige activiteiten op de langparkeerterreinen vormen een inkomstenbron voor de gemeente. Daarbij is het belangrijk om in de exploitatie ook fiscale aftrekposten te hebben. Het CDA wil dit onderzocht wordt of er onderdelen in gemeentelijke begroting zijn die daartoe kunnen dienen, en dus ingebracht kunnen worden in de exploitatie.

Het CDA wil dat met aandacht en doormiddel van het opzoeken van mogelijkheden naar het verruimen van de begroting wordt gestreefd met structurele middelen.

Nawoord

Je hebt een uitgebreid programma van het CDA kunnen lezen. Een programma wat is samengesteld met de inbreng van Harlingers, hopelijk herken jij je in dit programma. Een programma schrijven is één ding; een programma daadwerkelijk tot uitvoer brengen is slechts mogelijk als het CDA op 16 maart 2022 op jouw steun mag rekenen. Het CDA Harlingen is er klaar voor!

In een land van coalities en compromissen is het nodig dat een democratische partij als het CDA zich kan verbinden (op basis van vertrouwen) met andere partijen in een coalitie of als oppositie. Steeds in een degelijke en transparante opzet. Wat is haalbaar en betaalbaar? Met een visie op de toekomst van de gemeente voor de lange termijn. Het CDA is voor laagdrempelige politiek, raadsleden en wethouders zijn benaderbaar. Onze fractie ziet uit naar een krachtige en goede samenwerking met de inwoners van Harlingen, Midlum en Wijnaldum, de andere fracties, het college en de ambtelijke organisatie. Zorgvuldig afwegend en op zoek naar wat het beste is voor onze mooie gemeente Harlingen. Betrokken en benaderbaar voor iedereen.

Het CDA is zich bewust van haar missie voor een veilige en aantrekkelijke samenleving. Het CDA hoopt dat het programma **“De kracht van de samenleving”** voor jou inspirerend is. Heb je nog vragen na het lezen van het programma? Neem dan gerust contact op met één van onze kandidaten of mail naar info@harlingen.cda.nl.

Bedankt voor je stem!

CDA HARLINGEN-MIDLUM-WIJNALDUM

Colofon

Fotografie

Joachim de Ruijter

Arnold Bootsma

Ubbo Posthuma (cover)

Renske Bontes

Vormgeving

René Markus

Uitgever

CDA Harlingen

Het programma is samengesteld door de programmacommissie, bestaande uit leden van het CDA, met inbreng van burgers, stichtingen en verenigingen en bedrijven.

HARLINGEN

Foto: Wytze van der Veen

HARLINGEN

CDA Harlingen

cda_harlingen

@harlingen_cda

info@harlingen.cda.nl

cda.nl/fryslan/harlingen